

Quality tax advice, globally

YMM Gözüyle Firmaların Dikkat Etmesi Gereken Konular

Şaban Küçük
Partner, YMM

**Erdikler Bağımsız Denetim
ve YMM A.Ş.**

5 Ocak 2017, İzmir

Taxand

RAPORLAMA VE DENETİM SÜREÇLERİ

- 1- Ar-Ge Uygulamalarında Riskli Noktalar
- 2- Denetim ve Değerlendirme Komisyonu Uygulamaları (Başvuru, İzleme, Denetim)
- 3- Vergi Denetim Süreci: Yeni Öncelikler
- 4- Vergi Denetimine Seçilme Nedenleri
- 5- Alternatif Yöntemler
- 6- Mali İşler Yöneticilerinin Bu Süreçlerdeki Rol ve Sorumluluğu

AR-GE UYGULAMALARINDA RİSKLİ NOKTALAR

AR-GE UYGULAMALARINDA RİSKLİ NOKTALAR

1. Ar-Ge **ve Tasarım** indirimine tabi harcamaların neler olduğu
2. Harcamaların nasıl muhasebeleştirileceği
3. Beyannameye nasıl dahil edileceđi
4. Hibe ve Fonların kayıtlara nasıl yansıtılacağı
5. Tam/Kısmi Zamanlı Personel Uygulaması
6. Dışarıda Geçirilen Süre Uygulaması
7. Dağıtıma Tabi Giderler

DENETİM VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU UYGULAMALARI

DENETİM VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU

KRİTİK NOKTALAR

- 30/15 Ar-Ge ve **Tasarım** personeli
- Ar-Ge ve **tasarım** faaliyetlerinin yurt içinde gerçekleştirilmesi,
- Yeterli Ar-Ge yönetimi ile teknolojik varlıkları, Ar-Ge insan kaynakları, fikrî haklar, proje ve bilgi kaynakları yönetim yeteneği ve kapasitesi,
- Fiziki kontrol mekanizmaları,
- İç kontrol mekanizmaları

- Tek yerleşkede faaliyet ve ayrı bir birim
- Ar-Ge ve **Tasarım** personeli ile proje sayısının dengeli ve uyumlu olması
- Projelerin Ar-Ge ve **Tasarım** Projesi niteliinde bulunması
- Ar-Ge/Tasarım ve diğer faaliyetlerin ayrıştırılması

AR-GE DEĞERLENDİRME VE DENETİM KOMİSYONU

5 ÜYE

- Bil Tek Genel Müdürü ya da Daire Başkanı
- 1 Maliye Bakanlığı Temsilcisi,
- 2 Akademisyen
- 1 Sektör Temsilcisi

Her bir Ar-Ge Merkezi için ayrı bir Komisyon kurulur.

- En az dört üyenin katılımıyla toplanır ve üç üyenin olumlu oyuyla karar alır.
- Bu görev Hakemlerin düzenleyeceği Raporlar üzerinden yapılır, gerekli görülmesi halinde yerinde fiili inceleme ve denetim yapar.
- Sektör Temsilcileri – TOBB, TİM sektör meclislerinden, OSB, TGB, Endüstri Bölgeleri

İZLEYİCİLER

- En az 3 kişi
- Akademisyen (Prof. veya Doç.)
- Ar-Ge ve Tasarım Projelerine uygun alanlarda uzman
- Yerinde fiili inceleme (Farklı günlerde)
- Proje bazlı denetim
- Raporlarını Komisyona sunarlar,
- Ar-Ge ve Tasarım Merkezi bu Raporu görmez

BAŞVURU DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ (1)

- İşletmenin Ar-Ge Stratejileri
- Toplam ve Planlanan Ar-Ge Bütçesi
- Ar-Ge Merkezi Finansman Planı
- Fiziki Durumu ve Vaziyet Planı
- Ar-Ge Merkezi Organizasyon Yapısı
- Ar-Ge Merkezi Muhasebesi
- Ar-Ge İK Yönetimi, Performans, Kontrol
- Proje Sistematiği ve Yeteneği
- Mevcut ve Planlanan Cihaz ve Ekipmanlar
- Bilgi Kaynakları Kullanımı, Takibi ve Bilimsel ve Teknolojik Yayınlar
- Yurt İçi ve Yurt Dışı Satışlar
- Ulusal ve Uluslararası İşbirlikleri

BAŞVURU DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ (2)

- Fikri ve Sınai Haklar (Patent, Marka, Endüstriyel Tasarım Lisans vs)
- Ar-Ge Personeli niteliği
- Fiziki Kontrol mekanizması
- Çalışma sürelerini tespit mekanizması
- Dışarıda geçirilen sürelerin kontrol ve onayı
- Elektrik, su, doğalgaz giderlerini ayıracak mekanizmalar
- Harcamaların ayrı muhasebeleştirilmesi
- Ar-Ge personeli için ayrı İK düzenlemesi
- Mevcut bulunan projeleri ve Ar-Ge stratejileri
- Fikri haklar birimi (takip ve başvuru süreçlerine ilişkin)
- Çalışma alanının genel ve kişi başı yeterliliği

BAŞVURU SÜRECİ

- Online başvuru sistemi
- Bakanlık, şekil ve içerik açısından ön inceleme (5 işgünü)
- Eksik bilgi ve evraklar (15 işgünü) içinde tamamlanır
- e-imzalı Dosya Komisyon üyelerine iletilir.
- Komisyon Hakemleri seçer
- İzleyiciler ziyaretleri yapar ve Raporlarını yazıp Komisyona gönderir
- Komisyon kararını verir (30 iş günü)
- Komisyon karar tarihi, teşviklerin başladığı tarihtir
- Ar-Ge Merkezi Belgesi daha sonra verilebilir
- Süreç en fazla 60 gün sürer

YILLIK FAALİYETLERİN DENETİM SÜRECİ

- Denetlemeye Yetkili Ar-Ge Değerlendirme ve Denetim Komisyonu
- En geç 2 yılda bir denetlenir
- Dönem Faaliyet Raporu hazırlanır (Mayıs ayı)
- Ön İnceleme,
- Komisyon Kurulması
- Haziran-Aralık arasında denetim

FAALİYETLERİN DENETİM SONUÇLARI

Onay / İptal / Süre Verme (3 ay)

- Süre verme: Eksiklik veya İhlal giderilmezse iptal
- Bu sürede içinde teşviklerden yararlanılamaz
- İptal varsa, 1 yıl içinde yeniden başvuramaz

İptal

- Ar-Ge merkezi olma şartını kaybetmeleri,
- Yönetmelikte belirtilen şartları ihlal etmeleri,
- Destek ve teşviklerin amacı dışında kullanılması hâlinde,

KONTROL NOKTALARI-İZLEYİCİLER

Firma/İşletmenin Ar-Ge Stratejisi
Firma/İşletmenin Ulusal ve Uluslararası İşbirlikleri
Personel Durumu, Eğitimi, Fiziki Kontrolü
Proje Değerlendirme Formu

- Yürütülen Projeler
- Ar-Ge Niteliği
- Yapılan Alımlar
- Bütçesi ve Alınan Destekler
- Projedeki Personelin sayısı ve niteliği
- Planlanan Projeler
- Nitelik
- Hakemin Genel Değerlendirmesi

KONTROL NOKTALARI-KOMİSYON

- Bir önceki Komisyon kararında verilen ödevlerin yerine getirilip getirilmediği
- İzleyicilerin Proje Bazında ve Genel Değerlendirmeleri
- Faaliyet döneminde başlanan, tamamlanan projeler ile Planlanan Projelere genel bakış
- Projelerin ve Personelin Optimizasyonu (Nitelik- Adam ay-Bütçe)
- İşbirlikleri, Destek Başvuruları, Alınan Danışmanlıklar, Personel teşvik mekanizmaları, Eğitimler
- Personel Niteliğinde sağlanan gelişim
- Fikri haklar ve yayınlar konusunda yapılanlar
- Ar-Ge Faaliyetlerine verilen önem, hedefler, stratejiler,
- Ar-Ge Sürdürülebilirlik Çalışmaları

KONTROL NOKTALARI-KOMİSYON

- **Etki Derecesi:** Yararlanılan mali teşvik tutarı ile İşletmenin/Firmanın mali tablolarında gözlenen ilerlemenin (ciro- karlılık- ihracat vs) kıyaslanması
- **Uluslararası Etki:** Yabancı ortaklı şirketler için yabancı ortaktan elde edilen know-how (daha az royalty)
- **İlerleme:** Her yıl daha nitelikli ve çıktı odaklı projelerin adedinin artıp artmadığı
- **Genel Bütün Yapı:** Tamamlanan, devam eden ve planlanan Projelerde mükerrerlik, birbirini kapsayıp kapsamadığı

KOMİSYON-ÖRNEK ÖDEVLER

- Personelin yüksek lisans ve doktora eğitimine yönlendirilmesi
- Doktoralı çalışan sayısının artırılması
- Farklı üniversiteler ve enstitüler ile proje bazlı işbirliklerinin artırılması
- Faaliyette bulunan sektöre ilişkin yüksek teknoloji içeren projelere başlanması
- Kamu destekli projelere başvuru ödevleri (San-Tez, TÜBİTAK)
- Yabancı fonlara destek başvurusu ödevleri (Horizon2020 vs)
- Fikri mülkiyet haklarına ilişkin kurumsal altyapının oluşturulması
- Başarılı proje sahiplerine teşvik mekanizması geliştirilmesi

MALİYE BAKANLIĞININ DENETİM VE İNCELEME YETKİSİ

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

ALTERNATİF YÖNTEMLER

MALİYE BAKANLIĞININ DENETİM YETKİLERİNİN SINIRI

Vergi İnceleme Elemanları- Projelerin Ar-Ge Projesi olup olmadığını değerlendirebilir mi?

Değerlendirme hiç/yeterli yapılmayan Projeler için, 3. taraflardan teknik görüş alabilir mi?

Sanayi Bakanlığı Müfettişleri, Ar-Ge Merkezlerinde teftiş yapabilir mi, çeşitli talep ve önerilerde bulunabilir mi?

İNCELEMAYA SEÇİLME SÜRECİ VE SEÇİLME NEDENLERİ

Seçilme Süreci ve İnceleme Gerekçeleri

Vergi incelemesinde seçim süreci değişik unsurlardan oluşmakta olup başlıca seçme yöntemleri şu şekilde sıralanabilir;

- Risk Analizi (Denetim tecrübeleri ile Maliye veri tabanlarının birlikte kullanılması)
- İhbar ve Şikayetler (İhbar ve İnceleme Talepleri Değerlendirme Komisyonları)
- Sektörel İnceleme
- Konu bazlı inceleme
- Genel İnceleme
- Diğer kamu kuruluşları vasıtasıyla inceleme

SEÇİLME RİSKİNİN AZALTILMASI

Seçilme Riski Azaltılabilir mi, Neler Yapılabilir?

Bazı idari yollar incelemeden ya da incelemeden kaynaklı cezai işlemlerden korunma amaçlı kullanılabilir; bu kapsamda öne çıkan kurumlar;

- Mevzuattaki değişiklikler sonrası Özelge: İncelemeye etkileri
- İdare ile Peşin Fiyatlandırma Anlaşması kapsamında Transfer Fiyatlandırması konusunda 3 yıla kadar varan güvence
- Ceza ve faiz yükünden kaçınmak için ihtirazi kayıtla beyan
- Düzeltme talebi
- Pişmanlık hükümleri/İzaha Davet

şeklinde sıralanabilir

VERGİ DENETİMİ SONRASI SÜREÇLER VE ÇÖZÜM YOLLARI

İdari Süreçler ve Çözüm Yolları

Genel Olarak Uzlaşma

- **İlgili mevzuat**
- **Kapsamı ve koşulları**
- **Bilinmesi gereken temel konular**
  - Tarhiyat öncesi ve tarhiyat sonrası uzlaşma arasındaki farklar
  - Uzlaşma komisyonlarının oluşumu ve yetkileri
  - Uzlaşmanın temin edilememesi /vaki olmaması
  - Nihai teklif uygulaması
  - Uzlaşma ve dava açma ilişkisi

VERGİ DENETİMİ SONRASI SÜREÇLER VE ÇÖZÜM YOLLARI

İdari Süreçler ve Çözüm Yolları

1- Tarhiyat Öncesi ve Tarhiyat Sonrası Uzlaşma

- Komisyonun oluşumu
- Yetkileri, Genel tavrı
- Birbirlerine üstün yönleri
- Kısmi uzlaşma mümkün mü?
- Uzlaşılmaması durumunda ödeme
- Uzlaşılmaması durumunda dava açma hakkı

2- Cezada İndirim

3- Yargı Yolu

VERGİ DENETİMİ SONRASI SÜREÇLER VE ÇÖZÜM YOLLARI

İdari Süreçler ve Çözüm Yolları

İndirim Oranları İtibarıyla Uzlaşma Komisyonlarının Karşılaştırılması

2015 YILI VERGİ UZLAŞMA KOMİSYONLARI İNDİRİM ORANLARI		
Komisyon	Vergide İndirim Oranı	Cezada İndirim Oranı
Merkezi Uzlaşma Komisyonu	68%	99%
Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonu	41%	99%
Tarhiyat Sonrası Uzlaşma Komisyonu	21%	93%

AR-GE/MALİ İŞLER YÖNETİCİLERİNİN SÜREÇ İÇİNDEKİ ROLÜ VE SORUMLULUKLARI

Genel Görevler

- İş/Operasyon Muhasebe ve Vergi/Teşvik Süreçleri
- İşletme Bütçe ve Raporlama
- Proje/İş/İşletme Finansman
- Mevzuat Takibi
- Ekip yönetimi
- Proje/Gümrük
- Sosyal Güvenlik / İş Hukuku ile Personel Özlük ve Bordro
- Ticaret sicil işlemleri ve vergi dışındaki diğer bildirimler

AR-GE/MALİ İŞLER YÖNETİCİLERİNİN SÜREÇ İÇİNDEKİ ROLÜ VE SORUMLULUKLARI

Muhasebe ve Vergi Süreçlerindeki Görevler

- DeFTERLERİN MEVZUATA UYGUN OLARAK TUTULMASI VE TASDİKİNİN TAKİBİ
- VERGİ BEYANNAMELERİ, BİLDİRİMLER, DENETİM RAPORLARI VE YAZIŞMALAR
- ELEKTRONİK UYGULAMALAR, TAKİP SİSTEMLERİ
- DENETİMLER (KAMU VE ÖZEL)
- İNCELEME VE DENETİME HER ZAMAN HAZIR OLMAK

ÜST YÖNETİCİLERİNİN SÜREÇ İÇİNDEKİ ROLÜ VE SORUMLULUKLARI

İnceleme Sırasındaki Rol ve Sorumluluklar

- İşin sahiplenilmesi ve liderlik
- Yöneticilere sürekli bildirim
- Süreçte ekip içerisindeki görev dağılımı ve koordinasyonun sağlanması
- Şirket içindeki diğer birimler ile koordinasyonun sağlanması ve gerekli hallerde üçüncü taraflarla iletişimin kurulması
- Varsa yurtdışındaki ilgili taraflarla (vergi, finans v.s.) iletişim ve karar alma süreçlerinin belirlenmesi – yazılı iletişim, raporlama ve dokümantasyon
- Dış kaynak kullanımı (müşavirler ve gerekli hallerde hukuki yardım)

Şaban Küçük

Partner, YMM

Vergi Hizmetleri

+90 212 337 00 00

+90 530 954 64 10

saban.kucuk@erdikler.com

TEŞEKKÜRLER

soru & cevap

Taxand is a global organisation of tax advisory firms. Each firm in each country is a separate and independent legal entity responsible for delivering client services.
© Copyright Taxand Economic Interest Grouping 2015
Registered office: 1B Heienhaff, L-1736 Senningerberg – RCS Luxembourg C68

www.taxand.com